

lig et Discipeltal af imellem 70 og 80 i Rønne Skole. En Berigtigelse heraf ligger allerede i, hvad den anden bornholmste Folkethingsmand sagde, at der var 55 i Skolen, naar man tæller saaledes, som man maa tælle, for at sammenligne denne Skole med de andre, saaledes som det er fæet i den allerunderdåsigste Forestilling, der herom er nedlagt; thi de øvrige Disciple findes i Forberedelsesklasserne, der er en aldeles privat Underviisning, indrettet af nogle Lærere ved Skolen, og sige Forberedelsesklasser kunne ogsaa findes og findes tilveels ogsaa ved andre lærde Skoler, men deres Disciple regnes aldrig med. Der findes altsaa for Diebliffet 54 eller 55 Disciple i Rønne Skole, og det er ganske vigtigt — det er ogsaa en Ting, jeg vil bede lagt Mærke til og overveiet —, at der dog kun findes 14 imellem dem, som ikke var fra Byen Rønne. Nu er det altid Tilfældet, at de lærde Skoler have en forholdsvis større Frequent's fra Byen selv end fra Omegnen, og dette Forhold er det umuligt at forandre, da Afgangen er lettere for dem, der boe i Byen, og derfor benyttes mere af dem, end af Omegnens Beboere; men Forholdet er dog mærkeligt nok her, da Byen Rønne ikke i og for sig er saa stor eller dens Befolkning sammenfat saaledes, at man egentlig skulde vente en saa stor Overvægt af Disciple fra Byen mod de udenbyes Disciple. Det synes mig, at i dette Forhold ligger en Bestyrkelse af hvad jeg har yttret under denne Sags Forhandling og tidligere Fremstilling, at der hos den bornholmste Befolkning ikke viser sig nogen særdeles stærk Bestræbelse efter at benytte den Form af Underviisning, som gives i den speciel lærde Skole. Det er ganske sandt, hvad der sagdes af den ærede Folkethingsmand for Sorø Amts 3die Valgfreds (Steen), at hvor der er en forenet Skole, der — jeg vil ikke sige, at Realunderviisningen er trykket, det troer jeg virkelig ikke, jeg har seet det gaae meget godt, men der er endeel Disciple, der i nogle Aar gaae i de studerende Classer, fordi Forældrene finde, at det er forsigtigere, idet de jo have en bredere Udsigt, naar de gaae i disse Classer, end naar de blot gaae i Realclasserne, og det troer jeg har nogen Ind-

flydelse paa Burderingen af Disciplenes Antal. Søvrigt erkjender jeg, at Arbejdet ved Rønne Skole har været fuldstændigt og kraftigt, og det er mig meget hjært her at kunne give det Bidnesbyrd, at det ogsaa har havt Indflydelse paa den større Frequent's af Disciple, men jeg troer ikke, at denne Frequent's er saa stor, eller at den er bygget paa et saadant Grundlag, at den for mig kan være tilstrækkelig til at overvinde de modstaaende Betænkkeligheder. Da jeg gik til Sagen stillede Spørgsmaalet, saavidt muligt aflædt alle andre Hensyn, sig saaledes: Naar der efter en sund Beregning skal skee en Fordeling af de Midler, som ere henlagte til det lærde Underviisningsvæsen, mellem Statsbefolkningen — da det maa betragtes som Statsmidler —, har da den bornholmste Befolkning, naar der til det simple Tal for Grundlaget af en lærd Skole, hvori Skolen i Rønne jo staaer langt tilbage, søies de særegne Forhold, hvorunder denne Befolkning lever noget mere fjernet fra Afgang til andre Underviisningsanstalter, Krav paa en saadan Andeel i hine Midler, at derfor en lærd Skole, forenet med Realunderviisning, kan opretholdes? Jeg kunde ikke komme til denne Overbeviisning, selv om jeg ikke tog Hensyn til det, som dog ikke ganske kan oversees, at medens disse Midler af mig væsentlig betragtes i det Hele som sælles Statsmidler, er der dog paa nogle Steder indgaaet Meget fra Egnen selv, der har dannet ligesom en privat Formue ved Skolerne, medens Rønne Skole slet Intet eier af den Art.

Der er brugt den Uttring idag, at Cultusministeren vist ikke vilde ansee det for et Nederlag, om Loven fik en saadan Forandring, at Rønne Skole derved blev bestaaende baade som lærd Skole og som Realskole. Jeg indblander overhovedet meget nødig Spørgsmaalet om, hvorvidt Afgjørelsen af en Lov er et Nederlag eller ikke, men jeg troer desuden, at denne Lov aldeles ikke er af en saadan Charakter, at dette Spørgsmaal bør opstaae. Naar jeg blot spørger om, hvad der for mig ligeoverfor mange Menneffer vilde være det behageligste og det, der vilde frie mig for ethvert Ansvar, saa vilde det være det, at Skolen vedblev at bestaae, thi saa maatte Rigsdagen tage Ansvaret derfor med Hensyn til Hensigtsmæs-